

RETRATS DEL NATURAL
ROBERT ADRIAAN VAN WAART
 MAQUINISTA NAVAL I RESTAURADOR DE MOBLES

(80)

PERE TORDERA

Un ofici que fa olor de vernís

TONI VALL
 BARCELONA

A l seu preciós llibre *El meu ofici* Josep Maria Espinàs parla del soroll que fa la seva Olivetti quan la teclaja. Li agraden els sorolls de les professions quan algú les materialitza, aquell moment en què s'esdevenen i a més a més de veure's poden escoltar-se. L'ofici del Robert és un ofici que s'olora. El seu taller està perfumat de pintura, dissolvent, cola i vernís. El moble vell no té secrets per a ell. M'ensenya un moble bar *art déco* que estava gastat i tenia diverses patacades. Calia decapar-lo, canviar peces i envernissarlo. Açabat de restaurar llueix com nou. És especialista a reparar aquelles típiques reixetes dels seients de les cadires que s'esquincen amb facilitat. Canviar-les requereix una litúrgia especial que li va costar d'aprendre i que ara conserva com un tresor. El seu negoci es diu Atelier Robert. Dir *atelier* és parlar de manualitats, significa connotar d'antigor un camp semàntic que té a veure amb un gremi d'aquells que donen el seu nom a carrers de Ciutat Vella, amb una manera de treballar que s'estila poc i està en extinció. Que s'aprèn exercint, tacant-se de pintura i netejant-se amb aiguarràs.

M'explica que per envernissar un moble vell s'ha de fer sempre amb la tècnica de la monyeca, consistent a utilitzar un manyoc de roba o un coixinet de cotó per estendre el vernís amb delicadesa sobre la superfície de la fusta. És un gust conèixer les tècniques i els secrets que fan que un ofici sigui com és, que brunyeixen la seva personalitat i li injecten supervivència.

25 anys d'ofici

Fa quasi quaranta anys que viu a Barcelona i vint-i-cinc que va obrir el seu obrador. Sé que és holandès perquè m'ho va explicar ja fa temps i també em va dir que de jove havia sigut mariner. "Maquinista naval", em precisa ara. Em diu on va néixer i em quedo parat: a Jakarta, la capital d'Indonèsia, que va ser colònia holandesa. Els seus pares hi treballaven i hi van residir fins poc més enllà que ell complís deu anys. Després van fixar residència a l'Haia, on ell estudia la carrera empès per un capità de vaixell amic de la família. Aviat s'embarca en vaixells mercants i de passatgers i durant set anys viatja per tot el món com a tècnic a la sala de màquines. El Japó, Singapur, Sud-àfrica, l'Argentina, el Brasil, la travessa del Pacífic, Alaska, les Bermudes... Un any, de vacances a Roses, coneix una catalana que amb el temps serà la seva esposa i el motiu principal d'instal·lar-

Amor
 L'holandès va instal·lar-se a Barcelona després de conèixer una dona a Roses

Records
 Els temps moderns han provocat que l'artesania perdi pistonada

se a Barcelona l'any 1977. Encadena llavors unes quantes feines. Primer, a l'aeroport, controlador dels camions de càrrega i descàrrega del càtering dels avions. Després fent manteniment a l'Hospital del Sagrat Cor i també com a coordinador d'entrades i sortides de vaixells al port. En les seves estones lliures s'aficiona a les manualitats gràcies al seu sogre, que regenta un taller d'enquadració de llibres. Una manera ideal d'entrar en contacte amb el sempre fascinant i terriblement absorbent món de les antiguitats.

Comença així la seva relació amb el cuir i els daurats dels mobles vells. Al principi treballa a casa però té tanta feina que decideix muntar el seu propi negoci. Així neix, a principis del 1989, l'Atelier Robert a la cantonada de Vallfogona amb Guillerries. I avui encara hi continua. És un carrer amb notable vida de barri, al costat de comerços i negocis de proximitat: una bugaderia, un taller mecànic, una perruqueria, un estudi de tatuatges i una botiga de mobles.

M'ensenya una de les seves especialitats: els daurats per a llocs i portades de llibres. Escriu sobre cuir repujat i amb color d'or el títol, l'autor, el número del volum i l'any. També veig un al·lucinant tauler de Backgammon, aquell complicat joc d'atzar i estratègia. L'ha dissenyat i construït ell mateix. Està fet amb cuir de pèl de cabra, "el millor que hi

ha", precisa amb coneixement de causa. Fa uns anys va tenir notable sortida entre comerciants. Ara vivim en temps de jocs *online* i l'artesania, mal que ens pesi, ha perdut pistonada.

Ja té pocs clients antiquaris que li encarreguin, com abans, restauracions de les peces que van adquirint. La majoria dels que sol·liciten els seus serveis són particulars a qui plau cuidar el seu mobiliari, preocupar-se per una reixeta esquincada i una còmoda envellida pel pas del temps. L'encàrrec que aquests dies té entre mans són els plafons frontals d'uns calaixos. Estan forrats de cuir i ell s'encarrega de fer les sanefes daurades que decoren els marges. El seu destí és l'Hotel Ritz de París. Es meravella que aquesta feina hagi arribat fins a ell, tot estranyat que a la capital francesa sembla no haver-hi ningú capacitat per dur-la a terme.

Al Robert li agrada acumular llibres, objectes antics i rampoines diverses. I quan arriben les Festes de Gràcia munta una paradeta al carrer, posa música a tot drap i distreu els passavolants amb unes ulleres de fantasia i un parell d'espases amb llumetes pampalluguejants. Amenitza el seu racó de carrer amb ballaruga i bon humor. És una setmana d'esbarjo enmig de la calma que presideix el seu ofici. Una calma envernissada. —